

واردات کالای فرهنگی، قربانی شدن سبک زندگی

۹۵ درصد بازار اسباب‌بازی خارجی است و هر ماه ۳/۵ میلیون دلار اسباب‌بازی وارد کشور می‌شود

زینب مرتضایی فرد / گروه فرهنگ و هنر

ویرترین فروشگاه‌های اسباب‌بازی پر است از عروسک‌های چشم‌آبی و موطلایی، ماشین‌های رنگارنگ و اسباب‌بازی‌های متنوعی که روی جعبه آنها، نامشان با زبان‌های غیرفارسی نوشته شده است. فروشگاه‌های کالاهای فرهنگی هم دست کمی از اسباب‌بازی‌فروشی‌ها ندارند و شهر کتاب‌ها هم پُر هستند از نوشت‌افزارها و دفترهای خارجی. این بازار آن قدر از شرایط و سبک زندگی ما فاصله گرفته که نمی‌توان تصور کرد طی یکی دو دهه تا چه اندازه کالاهای فرهنگی و سرگرمی تغییر کرده‌اند تا آنجا که روز گذشته رئیس حوزه هنری کشور از ضرورت مدیریت این بازار آشفته سخن گفت و کارشناسان هم در گفت‌وگو با جام‌جم بر آن تأکید کردند.

محسن مومنی، رئیس حوزه هنری در گفت‌وگویی که آن را پایگاه اطلاع‌رسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی منتشر کرده است بایان این که کالاهای فرهنگی و اسباب‌بازی‌های خارجی در کشور مان بسیار زیاد هستند، اظهار کرد: وضعیت نظارت و مدیریت ورود کالاهای فرهنگی خارجی بخصوص اسباب‌بازی، نوشت‌افزار و بازی‌های رایانه‌ای باید مشخص شود، زیرا در انتخاب و سلیقه مردم

تأثیر گذارند و برای رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی توجه به داشته‌های فرهنگی داخلی بسیار ضروری است.

رئیس حوزه هنری تصریح کرد: در نگاه به نیازهای روز و ذائقه مردم باید توجه داشته باشیم مخاطب ما را تحت تأثیر خود قرار ندهد، بلکه باید در عین توجه ویژه به مولفه‌های بومی مخاطب را هم پیش ببریم.

ضرورت توجه به مولفه‌های فرهنگی بومی و کنترل واردات کالاهای فرهنگی از جمله اقدامات مهمی است که می‌تواند به ساماندهی این عرصه کمک کند. در همین رابطه محمدحسین فرج‌دبیر شورای نظارت بر اسباب‌بازی به جام‌جم گفت: اسباب‌بازی به عنوان یک کالای فرهنگی شناخته شده و تأثیرات بسزایی در این زمینه دارد؛ کودک و نوجوان از زمانی که شروع به بازی می‌کند با این ابزار در ارتباط است. این امر در

شکل‌گیری شخصیت او تأثیر می‌گذارد و بالطبع فرهنگ جامعه او را منتقل می‌کند. امروز هم نسبت به نقد بررسی این کالای فرهنگی بشدت تأکید و تلاش می‌شود از ورود اسباب‌بازی‌هایی که در تعارض با فرهنگ ماست جلوگیری شود. او ادامه داد: ما به علت فقدان صنعت ساخت اسباب‌بازی‌ها چه در بخش تولید، چه طراحی و تکنولوژی نمی‌توانیم آنچه را نیاز کودک است تأمین کنیم و فاصله زیادی با ایده‌آل‌ها داریم، به همین دلیل هم ما نمی‌توانیم جلوی واردات را بگیریم در حالی که خودمان هنوز به جایگاهی نرسیده‌ایم که بتوانیم نیازهای کودکان و نوجوانان را تأمین کنیم. دبیر شورای نظارت بر اسباب‌بازی می‌افزاید: ۹۵ درصد بازار اسباب‌بازی کشور مان در دست اسباب‌بازی‌های خارجی است که حدود ۹۰ درصد آنها از چین وارد ایران می‌شود، چون اسباب‌بازی‌های تولیدی این کشور ارزان قیمت است و می‌تواند بازار ایران را پوشش دهد. اسباب‌بازی‌هایی هم از آلمان، اسپانیا، ایتالیا، تایوان

تایلند و کشورهای دیگر وارد می‌شود که سهم‌شان ده درصد از این واردات هم نیست.

■ تعادل بازار واردکنندگان

ورود اسباب‌بازی‌های خارجی به ایران تا سال ۱۳۸۱ ممنوع بوده است و از زمانی که واردات اسباب‌بازی آزاد شده بازار در دست واردکنندگان است و تولید اسباب‌بازی داخلی رونق چندانی نداشته است. طبق آمارها ورود اسباب‌بازی‌ها در سال ۹۰ به بالاترین میزان رسیده و ۵۰ میلیون دلار اسباب‌بازی خارجی به شکل قانونی وارد کشور شده که می‌توان گفت سبک زندگی و فرهنگ بومی به نوعی قربانی درآمدزایی شده است. فرج‌دبیر این باره می‌گوید: اوج واردات اسباب‌بازی به کشور در سال ۱۳۹۰ بوده که نزدیک به ۴۸ تا ۵۰ میلیون دلار از مبادی ورودی قانونی وارد کشور شده و واحدهای صدور مجوز ما مجوز فرهنگی‌اش را صادر کرده ولی ما با حجم بالای اسباب‌بازی قاجاق روبه‌رو هستیم که وارد کشور می‌شود. دستگاه‌های متعددی را داریم که مسئولیتشان نظارت بر ورود اقلام قانونی است؛ ستاد مبارزه با کالاهای قاجاق، اماکن، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و سازمان تعزیرات حکومتی و دیگر دستگاه‌هایی که بحث نظارت بر بازار دارند. بعد از سال ۹۰ تغییر قابل توجه ارزش دلار در برابر ریال، موجب کاهش ۵۵ درصدی واردات اسباب‌بازی می‌شود، در سال ۹۲ هم نسبت به سال ۹۰ با کاهش ۳۳ درصدی ورود اسباب‌بازی‌های خارجی مواجه بودیم. اما به گفته فرج‌دبیر در سال ۹۳ این بازار به ثبات نزدیک شده است. او در این باره توضیح می‌دهد: در سال ۹۳ با افزایش روبه‌رو بودیم، در این سال در هر ماه سه میلیون و ۵۰۰ هزار دلار واردات اسباب‌بازی داشتیم که جمعا به مبلغ ۴۲ میلیون دلار می‌رسد.

■ اسباب‌بازی قاجاق داریم؟

اما آیا تمام بازی‌هایی که در بازار وجود دارد استاندارد است؟ وقتی وسایل غیراستانداردی چون اسباب‌بازی‌ها وجود داشته و به قیمت نسبتاً بالایی هم عرضه می‌شود چه کسی باید پاسخگو باشد؟ فرج‌دبیر باره این موضوع می‌گوید: متأسفانه طی یک دهه‌ای که اسباب‌بازی به کشور وارد شده ما شاهد یک نظارت مستمر از طریق این دستگاه‌های نظارتی نبودیم و بارها گلایه کردیم که شورای نظارت بر اسباب‌بازی سیاستگذار است، نمی‌تواند وارد واحد صنفی شود یا مرزها را کنترل کند. ولی دستگاه‌هایی هستند که قوانین و مقررات مکتوب در حوزه نظارت بر عرضه اسباب‌بازی و دیگر کالاها دارند اما متأسفانه این کار انجام نشده است. او تأکید می‌کند: ستاد مبارزه با کالای قاجاق در یکی از مصوباتش شورای نظارت بر اسباب‌بازی را محور قرار داده و اشاره کرده دستگاه‌های نظارتی دور هم جمع شده و بحث بازار را کنترل کنند و بازرسی‌های دوره‌ای و مشترک داشته باشند. امیدواریم از امسال با بازدیدهای مستمر و همکاری دیگر نهادها بتوانیم این کنترل را انجام دهیم. به نظر می‌رسد با توجه به تأثیر گذاری گسترده کالاهای فرهنگی در سبک زندگی و شکل دهی رفتارهای اجتماعی باید در شیوه واردات رسمی و غیر رسمی آن حساسیت بیشتری به خرج داد و تمهیدات جدی‌تری در این زمینه اندیشید.

